

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૯ એસ. સી. આર. ૩૪૯

દેવ નારાયણ

વી.

ચુ. પી. રાજ્ય

(૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૫૦)

જુલાઈ ૨૮, ૨૦૧૦

[હરજિત સિંહ બેદી અને ચંદ્રમૌલી કે. આર.

પ્રસાદ, જે. જે.]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦

કલમ ૩૦૨/૧૪૯-બેવડી હત્યા-ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તમામ છ આરોપીઓને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા-અપીલ બાકી હોવાથી તેમાંથી ચાર મૃત્યુ પામ્યા-સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ એસએલપી દાખલ કરનારા બે જીવિત આરોપીઓની અપીલ હાઈકોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી-એસએલપીએ એક આરોપીને બરતરફ કર્યો

અને અપીલકર્તાને રજા આપી-HELD:એ વાત સાચી છે કે ઈજા પહોંચાડવી કે ન પહોંચાડવી તે હકીકત હંમેશાં સુસંગત રહેશે નહીં જ્યાં આરોપીઓને કલમ ૧૪૯ ની મદદથી સામેલ કરવાની માંગ કરવામાં આવે છે-તે જ સમયે, જ્યાં શ્રેણીબદ્ધ હત્યાઓ અને હત્યાના પ્રયાસો સાથે પક્ષો વચ્ચેની દુશ્મનાવટ સ્વીકારવામાં આવે છે અને રાજકીય દુશ્મનાવટ વર્ષો સુધી એક સાથે ચાલે છે, ત્યારે ખોટી સૂચિતાર્થનો કેસ પણ સ્પષ્ટ સંભાવના છે-આ જ કારણ છે કે અદાલતો સાબિતીને ભૂસથી અલગ કરવા માટે ખસેડે છે અને એ જોવા માટે કે સ્વીકૃત દુશ્મનાવટ અને મોટી સંખ્યામાં આરોપીઓના કેસમાં, નજરે જોનાર સાક્ષીને ટેકો આપવા માટે કેટલાક સમર્થન આપતા પુરાવા તપાસ થવી જ જોઈએ-તાત્કાલિક કેસમાં, પાંચ આરોપીઓને બે હત્યાઓમાં નોંધપાત્ર ભૂમિકા ગણાવવામાં આવી છે, જ્યારે અપીલકર્તાને પીડિતોમાંથી એકને લાઠીથી ઈજા પહોંચાડવાની સર્વવ્યાપક ભૂમિકા આપવામાં આવી છે-અપીલકર્તા સહિત અનેક વ્યક્તિઓ લાઠીઓથી સજ્જ હતી-તેની સામે એકમાત્ર આરોપ એ છે કે પીડિત ગોળી વાગવાથી નીચે પડી ગયા પછી, અપીલકર્તાએ અન્ય લોકો સાથે મળીને તેને લાઠીથી ઈજા પહોંચાડી હતી-ઈજાના અહેવાલમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કહેવાતી લાઠીની ઈજાઓ એ તમામ ખૂબ જ નાના પરિમાણોના ઘર્ષણ છે-આવી ઈજાઓ સામાન્ય રીતે ન થઈ શકી હોત. લાઠીઓના કારણે-મામલાના આ દ્રષ્ટિકોણમાં, તે સંપૂર્ણ નિશ્ચિતતા સાથે કહી શકાતું નથી કે અપીલકર્તા તે

લોકોમાંનો એક હતો જે આ ઘટનામાં સામેલ હતો-તેથી, આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, અપીલકર્તાને શંકાનો લાભ આપીને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે.

ક્રિમિનલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:

૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નંબર ૭૫૦.

૧૯૮૧ની ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૬૮૧માં અલ્હાબાદ ખાતેની હાઈકોર્ટના ૧૬.૦૭.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે સુબોધ એસ. પાટીલ, આરોહી ભદ્રા, સુજાતા કુર્દુકર.

પ્રતિવાદી માટે શૈલ કુમાર ઓવિવેદી, એએજી, ટી. એન. સિંહ, શેખર શર્મા, ચંદ્ર પ્રકાશ પાંડે.

કોર્ટનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો

આદેશ

૧. કુલ છ વ્યક્તિઓ એટલે કે રાજ નારાયણ, દેવ નારાયણ, શિવ સિંહ, વિજય સિંહ, રાજ બહાદુર સિંહ અને અનિરુદ્ધ સિંહને રામ સ્વરૂપ અને રામ પ્રતાપ

સિંહની બેવડી હત્યા કરવા બદલ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૪૯ સાથે વાંચી શકાય તેવા ગુનાઓ માટે સુનાવણીમાં લાવવામાં આવ્યા હતા.તે બધાને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.જ્યારે તેમની અપીલ હાઈકોર્ટમાં પેન્ડિંગ હતી, ત્યારે રાજ નારાયણ, વિજય સિંહ, રાજ બહાદુર સિંહ અને અનિરુદ્ધ સિંહનું અવસાન થયું હતું.ઉચ્ચ અદાલતે, તે મુજબ, બે જીવિત આરોપી દેવ નારાયણ અને શિવ સિંહના કેસમાં તપાસ કરી અને વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા અપીલને ફગાવી દીધી.ત્યારબાદ બે દોષિત આરોપીઓએ આ અદાલતમાં વિશેષ રજા અરજી દાખલ કરી હતી.૧૨મી મે, ૨૦૦૫ના આદેશ દ્વારા, આ અદાલતે શિવ સિંહ વિરુદ્ધની વિશેષ રજા અરજીને ફગાવી દીધી હતી અને વર્તમાન અપીલકર્તાને રજા આપી હતી.આવી સ્થિતિમાં આ મામલો આપણી સામે છે અને તેની લાંબી સુનાવણી થઈ છે.

૨. કેસની હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ લગભગ ૭ વાગ્યે:૦૦ ૪ જૂન, ૧૯૮૦ના રોજ સવારે એક ઝઘડો થયો હતો જેમાં મૃતક રામ પ્રતાપ સિંહ પર હૈદરપુર ગામ નજીક એક શિવ રામ યાદવે હુમલો કર્યો હતો.રામ પ્રતાપ સિંહને પગમાં સામાન્ય ઈજા થઈ હતી અને ઘરે પરત ફર્યા બાદ તેઓ તેમના ભાઈ જય સિંહ-પીડબ્લ્યુ ૭ અને રાજ બાલી વગેરે સહિત અન્ય ઘણા લોકો અને મૃતક રામ સ્વરૂપ સાથે બિઘનુ પોલીસ સ્ટેશનમાં રિપોર્ટ

નોંધાવવા માટે બે સાયકલ પર ગામથી નીકળી ગયા હતા.જય સિંહ-પીડબ્લ્યુ ૭
 અને રાજ બાલી એક સાયકલ પર હતા જ્યારે બીજી સાયકલ રામ સ્વરૂપ ચલાવી
 રહ્યા હતા અને રામ પ્રતાપ સિંહ પિલિયન પર બેઠા હતા.રામ સ્વરૂપ અને રાજ
 બાલી પણ તેમના લાઈસન્સ ધરાવતા હથિયારો સાથે હતા.જેમ જેમ પાર્ટી
 લગભગ ૮ વાગ્યે હરબસપુર ગામની નજીક પહોંચી:૦૦ સવારે, બંદૂકોથી સજ્જ
 રાજ નારાયણ અને વિજય સિંહ, પિસ્તોલથી સજ્જ રાજ બહાદુર અને લાઠીઓથી
 સજ્જ દેવ નારાયણ, શિવ સિંહ અને અનિરુદ્ધ સિંહ અચાનક તેમના છુપાયેલા
 સ્થળમાંથી બહાર આવ્યા.વિજય સિંહ અને રાજ બહાદુરે રામ પ્રતાપ સિંહ પર
 ગોળીબાર શરૂ કર્યો જેના પરિણામે તે સાયકલ પરથી નીચે પડી ગયો જ્યારે રાજ
 નારાયણે રામ સ્વરૂપ પર ગોળીબાર કર્યો જેના પરિણામે તેના હાથમાંથી બંદૂક
 પડી ગઈ.રામ સ્વરૂપે ભાગવાનો પ્રયાસ કર્યો.આ દરમિયાન, જ્યારે રાજ બહાદુર
 રામ પ્રતાપ સિંહ પર પોતાની પિસ્તોલથી ગોળીબાર કરવા જઈ રહ્યો હતો, ત્યારે
 રાજ બાલીએ તેની લાઈસન્સવાળી બંદૂકથી તેના પર ગોળીબાર કર્યો.ત્યારબાદ
 અનિરુદ્ધ સિંહ અને શિવ સિંહે રામ સ્વરૂપની બંદૂક છીનવી લીધી અને અનિરુદ્ધ
 સિંહે રાજ બાલીની બંદૂક ઉપાડી અને તે બધાએ રામ સ્વરૂપનો પીછો કર્યો જે
 પોતાનો જીવ બચાવવા માટે ટ્યુબવેલ તરફ દોડ્યો હતો.ત્યારબાદ શિવ સિંહ
 અને અનિરુદ્ધ સિંહે તેના પર ગોળીબાર કર્યો અને તેને તરત જ મારી નાખ્યો.દેવ
 નારાયણ તેમજ અન્ય આરોપીઓએ પણ તેમના હથિયારોથી રામ સ્વરૂપ પર
 હુમલો કર્યો હતો.આ હુમલામાં રામ પ્રતાપ સિંહ પણ માર્યા ગયા હતા.તદનુસાર,

પી. ડબલ્યુ. ૭ દ્વારા પોલીસ સ્ટેશનમાં એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી અને તપાસ પૂર્ણ થયા પછી આરોપીઓને ટ્રાયલમાં લાવવામાં આવ્યા હતા અને દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને વિવિધ ગુનાઓ માટે સજા ફટકારવામાં આવી હતી, જેના હેઠળ તેમના પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો.પહેલેથી જ ઉપર ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમ, અમે હવે માત્ર દેવ નારાયણની અપીલથી ચિંતિત છીએ કારણ કે અન્ય ચાર આરોપીઓનું મૃત્યુ થયું છે અને શિવ સિંહ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વિશેષ રજા અરજીને મર્યાદિત રીતે ફગાવી દેવામાં આવી છે.

૩. અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સુબોધ પાટિલે ધ્યાન દોર્યું છે કે આ ઘટનામાં અપીલકર્તાની ભાગીદારી અંગે સ્પષ્ટ શંકા હતી કારણ કે રામ સ્વરૂપને લાઠીથી થયેલી ઇજાઓ માટે ત્રણ આરોપીઓને જવાબદાર ઠેરવવામાં આવ્યા હોવાથી તેમની કોઈ ચોક્કસ ભૂમિકાને જવાબદાર ઠેરવવામાં આવી ન હતી.એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે પક્ષકારો વચ્ચે સ્વીકૃત દુશ્મનાવટ હતી જે એફ. આઈ. આર. માંથી જ અને પી. ડબલ્યુ. ૭ અને પી. ડબલ્યુ. ૮ ના નિવેદનોમાંથી પણ સ્પષ્ટ થાય છે, જેની અસર એ હતી કે તેમની વચ્ચે અનેક ફોજદારી મુકદ્દમાઓ શરૂ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમની વચ્ચે વિવિધ રાજકીય સંડોવણી પણ હતી અને આ કારણોસર પણ એક જૂથમાંથી મોટી સંખ્યામાં વ્યક્તિઓની ખોટી અસર થવાની સ ભાવનાને નકારી શકાય નહીં.તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું છે કે વિશેષ રજા અરજીની સુનાવણી કરતી

ખંડપીઠે શિવ સિંહ અને દેવ નારાયણની ભાગીદારીમાં તફાવત જોયો હતો અને શિવ સિંહને રજા આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.

૪. જો કે, યુ. પી. રાજ્યના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ટી. એન. સિંહે રજૂઆત કરી છે કે મૃતકોમાંના એક, રામ સ્વરૂપની વ્યક્તિ પર ચાર તીક્ષ્ણ હથિયારોની ઇજાઓ હતી, અને આવા અપીલકર્તાને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૮ અને <આઈ. ડી. ૧> હેઠળ યોગ્ય રીતે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો અને તેણે કોઈ ચોક્કસ ઇજા પહોંચાડી હશે કે નહીં તે માત્ર હકીકતની કોઈ અસર થશે નહીં કારણ કે ગેરકાયદેસર રીતે ભેગા થવાનો સામાન્ય હેતુ હત્યા કરવાના કેસના તથ્યો પર મોટો હતો.

૫. અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા છે અને અમારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલો પર વિચાર કર્યો છે.

૬. શ્રી ટી. એન. સિંઘ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે તે સાચું છે કે ઇજા પહોંચાડવી અથવા ઇજા ન પહોંચાડવી એ હકીકત હંમેશા સુસંગત રહેશે નહીં જ્યાં આરોપીને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૮ ની સહાય સાથે જોડવાની માંગ કરવામાં આવે છે. તે જ સમયે, જ્યાં પક્ષો વચ્ચેની દુશ્મનાવટ શ્રેણીબદ્ધ હત્યાઓ અને હત્યાના પ્રયાસો સાથે સ્વીકારવામાં આવે છે અને રાજકીય

દુશ્મનાવટ વર્ષો સુધી એકસાથે ચાલે છે, ત્યાં ખોટા સૂચિતાર્થનો કેસ પણ સ્પષ્ટ સંભાવના છે.આ જ કારણ છે કે અદાલતો ભૂસથી અનાજને અલગ કરવા માટે પુરાવાની તપાસ કરે છે અને એ જોવા માટે કે સ્વીકૃત દુશ્મનાવટના કેસમાં અને મોટી સંખ્યામાં આરોપીઓએ સાક્ષીના અહેવાલને ટેકો આપવા માટે કેટલાક સમર્થન આપતા પુરાવા શોધવા જોઈએ.આપણે જોઈએ છીએ કે અહીં અપીલકર્તા દેવ નારાયણ સહિત ઘણા લોકો લાઠીઓથી સજ્જ હતા.તેમની સામે એકમાત્ર આરોપ એ છે કે ગોળી વાગ્યા પછી રામ સ્વરૂપ ટ્યુબવેલ પાસે નીચે પડી ગયા પછી, અપીલકર્તાએ અન્ય લોકો સાથે મળીને તેમને લાઠીઓથી ઇજા પહોંચાડી હતી.આપણે લાઠીની કહેવાતી ઇજાઓમાંથી પણ પસાર થયા છીએ.તે બધા ખૂબ જ નાના પરિમાણોના ઘર્ષણ છે.અમારો અભિપ્રાય છે કે આવી ઇજાઓ સામાન્ય રીતે લાઠીઓના કારણે ન થઈ શકે.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, તે સંપૂર્ણ નિશ્ચિતતા સાથે કહી શકાતું નથી કે તે આ ઘટનામાં સામેલ લોકોમાંનો એક હતો.તે પુનરાવર્તન કરે છે કે અન્ય પાંચ આરોપીઓને બે હત્યાઓમાં નોંધપાત્ર ભૂમિકા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં આવ્યા છે, જ્યારે અપીલકર્તાને માત્ર રામ સ્વરૂપને લાઠીથી ઇજા પહોંચાડવાની સર્વવ્યાપી ભૂમિકા આપવામાં આવી છે.તેથી અમારો અભિપ્રાય છે કે આ પૃષ્ઠભૂમિમાં અપીલકર્તા શંકાના લાભ માટે હકદાર રહેશે.અમે, તે મુજબ, આ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને તેને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો આદેશ આપીએ છીએ.જો તે અન્ય કોઈ કેસમાં વોન્ટેડ ન હોય તો તેને તાત્કાલિક મુક્ત કરવામાં આવશે.

અપીલને મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.